

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

“กลุ่มชาติพันธุ์ในแอ่งสกลนคร.” ศิลปวัฒนธรรม ๑๘, ๓ (มกราคม ๒๕๔๐) : ๑๐๔-๑๐๙.

“ชื่อบ้าน นามเมืองอีสาน.” ศิลปวัฒนธรรม ๑๓, ๕ (มีนาคม ๒๕๓๕) : ๒๓-๒๔.

“อวสานแห่งชีวิตลุ่มน้ำสงคราม.” ศิลปวัฒนธรรม ๑๘, ๓ (มกราคม ๒๕๔๐) : ๘๔-๑๐๑.

ก.ศ.ร. กุหลาบ, รวบรวม. อานามสยามยุทธว่าด้วยการสงครามระหว่างไทยกับลาว เขมร และ
ญวน. กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา, ๒๕๑๔.

กรมศิลปากร. การแต่งตั้งขุนนางไทย สมัยรัชกาลที่ ๕. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๑.

_____ . โบราณคดีบ้านเชียง. ม.ป.ท., ๒๕๒๑.

_____ . ผ้าจากแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย (Archaeological Textiles in Thailand).

กรุงเทพฯ : สมาพันธ์, ๒๕๓๓.

_____ . เมืองในภาคอีสาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๖.

กวี วรกวิน. แผนที่ความรู้ท้องถิ่นไทย: ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพ
วิชาการ, ๒๕๔๗.

ก่องแก้ว วีระประจักษ์, บรรณาธิการ. จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๓ เล่ม ๒ และ ๓. กรุงเทพฯ : ห้าง
หุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลสหประชาพาณิชย์, ๒๕๓๐.

กักเน่, หลุยส์ เดอ. เวียงจันทน์ ๔๐ ปีหลังเจ้าอนุ. ถอดความโดย อรรถ นันทจักร์. มหาสารคาม
: ศูนย์อินโดจีนศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ๒๕๓๗.

ขจีรัตน์ ไอรวิวัฒน์. “ความสำคัญทางการเมืองของเมืองนครราชสีมา : บทบาทของเจ้าเมือง
ตระกูล ณ ราชสีมา ระหว่าง พ.ศ.๒๓๒๕ – ๒๓๘๘.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหา
บัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๓๒.

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ. วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์
เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดนครพนม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
๒๕๔๓. (จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ).

_____ . วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัด
มุกดาหาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๓. (จัดพิมพ์เนื่องในโอกาส
พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ).

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ. วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์

เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดเลย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๓. (จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ).

_____ . วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัด
สกลนคร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๓. (จัดพิมพ์เนื่องในโอกาส
พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ).

_____ . วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัด
หนองคาย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๓. (จัดพิมพ์เนื่องในโอกาส
พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ).

_____ . วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัด
หนองบัวลำภู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๓. (จัดพิมพ์เนื่องใน
โอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ).

_____ . วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัด
อุดรธานี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๓. (จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระ
ราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ).

จันทร์โง่นคำ, พระยา. “พงศาวดารเมืองนครพนมสังเขปฉบับพระยาจันทร์โง่นคำ.” ใน ประชุม
พงศาวดาร เล่ม ๔๔ ภาค ๗๐. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๒.

จามะวี เชียงทอง. การเมืองเรื่องชาติพันธุ์ วัฒนธรรม และความรู้พื้นถิ่นในไทย เวียดนาม และ
ลาว. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, ๒๕๔๖.

จารุบุตร เรื่องสุวรรณ, รวบรวม. พื้นเวียง (กลอน ๗) : พงศาวดารเวียงจันทน์ สมัยพระเจ้าอนุ
ททริราช (พระเจ้าอนุวงศ์). กรุงเทพฯ : สมาคมประวัติศาสตร์, ๒๕๒๕.

_____ . “ขนบธรรมเนียมประเพณีระบอบการปกครองของชาวอีสานสมัยเก่า.” ใน อีสาน
ปริทัศน์. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร, ๒๕๒๔.

จารุวรรณ ธรรมวัตร, บรรณาธิการ. วิถีวรรณคดีลาวในชุมชนสองฝั่งโขง. มหาสารคาม : โรงพิมพ์ศิ
ริธรรมออฟเซ็ท, ๒๕๔๑.

_____ . ตำนานและพงศาวดารพวน : อุดมการณ์สยามอันดีระหว่างเผ่าพันธุ์. รายงานการ
วิจัยตามโครงการเมธีวิจัยอาวุโส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย : ๒๕๔๐.

_____ . แลลดพงศาวดารลาว. มหาสารคาม : สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ๒๕๓๐.

จำนวน พันธุมโน. “เรื่องพระวอพระตา.” เมืองและชุมชนโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๒๙.

จิตร ภูมิศักดิ์. ความเป็นมาของคำ สยาม ไทย ลาว ขอม และลักษณะทางสังคมของชื่อชนชาติ

ฉบับสมบูรณ์เพิ่มเติมข้อเท็จจริงว่าด้วยชนชาติขอม. กรุงเทพฯ : ศยาม, ๒๕๓๕.

จินตนา พิศนาคะ. “ความขัดแย้งระหว่างไทยกับฝรั่งเศสในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว : ศึกษาจากคดีพระยอดเมืองขวาง.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

๒๕๒๕.

เจียแย่นจอง (ยรรยง จิระนคร). “ความเป็นมาของวัฒนธรรมไทเดิม : กรณีศึกษาวัฒนธรรมไทลื้อ

สิบสองปันนา.” ใน The 8th International Conference on Thai Studies, January

9-12, 2002. Proceeding on the theme of Thais outside Thailand, Faculty of

Humanities, Ramkhamhang University. Nakhon Phanom, Thailand.

_____ . “คนไทย ไม่ใช่ คนไทย” แต่เป็นเครือญาติชาติภาษา : รวมความรู้เรื่องไทยศึกษา.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๘.

ฉลอง สุนทรวาณิชย์. “ความสัมพันธ์ภาพไทย-ลาว เชิงประวัติศาสตร์ก่อนคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐.”

ศิลปวัฒนธรรม ๘, ๑ (พฤศจิกายน ๒๕๒๙) : ๑๔๒-๑๕๐.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมชุมชนและชนชาติไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

ชลิต ชัยครวชิต. “สถานภาพการศึกษาประวัติศาสตร์และโบราณคดีอีสานในช่วงสองทศวรรษที่

ผ่านมา.” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๑๖, ๑

(พฤษภาคม-ตุลาคม ๒๕๔๑) : ๘๓-๙๐.

_____ . “พัฒนาการของชุมชนโบราณและการตั้งถิ่นฐานในบริเวณลุ่มแม่น้ำชีตอนบน.”

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขามานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๗.

ชลิต วิพัทนะพร. “การอพยพย้ายถิ่นในดินแดนอีสาน ระหว่างปี พ.ศ.๒๓๒๑-๒๔๕๓.”

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,

๒๕๒๙.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และกัณฐิกา ศรีอุดม, บรรณาธิการ. ราชอาณาจักรและราชรัฐสยาม ๒.

กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ๒๕๔๗.

ชิน อยู่ดี. วัฒนธรรมบ้านเชียงในสมัยก่อนประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๑๕.

เซเดช, ยอร์ช. ชนชาติต่าง ๆ ในแหลมอินโดจีน. แปลจาก Les Peuples de la Peninsule Indochinoise โดย ปัญญา บริสุทธิ์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๑.

ญาดา ประภาพันธุ์. ระบบเจ้าภาชีนายอากรสมัยกรุงเก่า ยุคต้น. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : พันธกิจ, ๒๕๔๘.

ดวงจันทร์ อภาวชิรธรม์ เจริญเมือง. เมืองในสังคมไทย : กำเนิด พัฒนาการ และแนวโน้ม. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๒.

ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์. “พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นนิยม และภูมิภาคนิยม ในอีสานช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕.” วารสารธรรมศาสตร์ ๒๖, ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๔๓) : ๕-๔๔.

_____ . การเมืองสองฝั่งโขง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๗.

_____ . ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น. ขอนแก่น : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๘.

_____ . ประวัติศาสตร์ลาวหลายมิติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, ๒๕๔๘.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จฯ กรมพระยา. จดหมายเหตุเรื่องปราบขบถเวียงจันทน์. พระนคร : ไสภณพรรณนากร, ๒๔๖๙.

_____ . เที่ยวที่ต่างๆ ภาคที่ ๔ ว่าด้วยมณฑลนครราชสีมา, มณฑลอุดร และมณฑลร้อยเอ็ด. พระนคร : อรุณการพิมพ์, ๒๕๑๒.

_____ . เมืองในภาคอีสาน. พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระยาอุดรธานี (จิตร จิตตะยโสธร) ณ วัดเพชรสมภารณ์ จังหวัดอุดรธานี, ๒๕๑๖.

เต็ม วิภาคย์พจนกิจ. ประวัติศาสตร์อีสาน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๐.

เต็ม สิงห์ชูจิต. ฝั่งขวาแม่น้ำโขง. พระนคร : โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์, ๒๔๙๙.

ถนอม อานามวัฒน์. “บทบาททางทหารและการเมืองของไทยที่มีต่อเวียงจันทน์ ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น.” วารสารประวัติศาสตร์ ๙, ๑ (มกราคม – เมษายน ๒๕๒๗) : ๖๒-๙๕.

ถนอม อานามวัฒน์. “วิจารณ์เรื่องอานามสยามยุทธ ว่าด้วยการสงครามระหว่างไทยกับลาว เขมร และญวน.” ก.ศ.ร.กุหลาบ, รวบรวม. วารสารธรรมศาสตร์ ๑ (เมษายน ๒๕๑๕) : ๑๒๒-๑๒๖.

ถวิล เกษรราช. ประวัติผู้ไทย. พระนคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, ๒๕๑๒.

ถวิล ทองสว่างรัตน์. ประวัติผู้ไทยและชาวผู้ไทยเมืองเรณู. กรุงเทพฯ : พิมพ์เนื่องในงานทำบุญรวมญาติของชาวเรณู ครั้งที่ ๓, ๒๕๒๓.

ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ. ““ลาว” ในทัศนะของผู้ปกครองไทยสมัยรัตนโกสินทร์.” จดหมายเหตุสังคมศาสตร์ ๑๑, ๑ (สิงหาคม-ตุลาคม ๒๕๓๑) : ๑๐๔-๑๒๑.

ทศพล อาจหาญ. “ข้าโอกาสพระธาตุพนม อำเภอดงหลวง จังหวัดนครพนม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๒.

ทองคุณ หงส์พันธุ์. “กลุ่มชาติพันธุ์และภาษาแถบลุ่มน้ำโขงของประเทศไทย.” ใน วิทยาลัยครูสกลนคร. มนมั่งอีสาน. สกลนคร : สกลนครการพิมพ์, ๒๕๒๒.

ทองพูล ศรีจักร. พระราชธรรมนิยมลาวล้านช้าง. (พิมพ์ในงานปลงศพอุบาสิกา เจียง-ศรีจักร ณ วัดป่าบ้านน้ำคำ อำเภอดงหลวง) ม.ป.ท., ๒๕๗๙.

_____ . เพชรพื้นเมืองเวียงจันทน์ พงศาวดารลาวตอนเวียงจันทน์แตก และประวัติทำวเพชรราช ศรีจักร. พระนคร : โรงพิมพ์บางขุนพรหม, ๒๕๗๙.

_____ . อุบัติบรมจักรลาว. พระนคร : โรงพิมพ์สยามวิทยาการ, ๒๕๗๙.

ทองสมุทร โดเร และสมหมาย เปรมจิตต์, แปล. บันทึกการเดินทางในลาว, ภาคหนึ่ง พ.ศ. ๒๔๓๘. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๙.

ทองสีบ สุภะมาร์ค. พงศาวดารลาว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๒๘.

ทิพากรวงศ์, เจ้าพระยา. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๓. พิมพ์ครั้งที่ ๖, กรุงเทพฯ : กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, ๒๕๓๘.

เทพรัตนโมลี, พระ. ตำนานพระธาตุพนม. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา, ๒๕๑๖.

_____ . ประวัติย่อพระธาตุพนม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. ม.ป.ท., ๒๕๓๗.

ธวัช ปุณโณทก. “ความสำคัญของศิลาจารึกอีสานสมัยไทย-ลาว.” ใน จันทรฉาย ภัคอธิคม, บรรณาธิการ. ข้อมูลประวัติศาสตร์ในรอบทศวรรษ (พ.ศ.๒๕๒๐-๒๕๓๐). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประชาชน, ๒๕๓๑.

- ธวัช ปุณโณทก. “ประวัติศาสตร์สังคมและการเมืองอีสานจากจารึกวัดถ้ำสุวรรณคูหา จ. อุดรธานี.” ศิลปวัฒนธรรม ๖ (มิถุนายน ๒๕๒๕) : ๑๑๔-๑๒๗.
- _____ . “ประวัติศาสตร์สังคมอีสานสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น.” ศิลปวัฒนธรรม ๓ (พฤษภาคม ๒๕๒๕) : ๓๒-๓๘ และ ๕๕-๕๘.
- _____ . “พื้นเวียง : การศึกษาประวัติศาสตร์และวรรณกรรมอีสาน.” รายงานการวิจัย เอกสารโบลานอีสาน. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๒๓.
- _____ . “พื้นเวียง : วิเคราะห์ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์.” ใน เอกสารสัมมนาทางวิชาการ เรื่องประวัติศาสตร์อีสาน. วิทยาลัยครูมหาสารคาม. ๑๖-๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๑.
- _____ . “ศรีโคตรบอง, ตำนาน.” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคอีสาน เล่มที่ ๑๒. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์, ๒๕๔๒.
- _____ . ศิลาจารึกอีสานสมัยไทย-ลาว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๐.
- ธวัชชัย ไพไหล. “ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับอาณาจักรหลวงพระบาง เวียงจันทน์ และจำปาศักดิ์ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๑ - รัชกาลที่ ๕ (พ.ศ.๒๖๕๘ - ๒๔๔๖).” ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๔.
- ธวัชชัย สาครินทร์, ประสานงาน. หนองคาย. กรุงเทพฯ : มังกรการพิมพ์, ๒๕๔๐.
- ธัญญา สังขพันธานนท์ และคณะ. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่อง การศึกษาสถานที่สำคัญ ในท้องถิ่นลุ่มน้ำชีโดยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๗.
- ธาดา สุทธิธรรม. การใช้ที่ดินและผังเมืองสายวัฒนธรรมเขมรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น : คลังนานาวิทยา, ๒๕๔๔.
- _____ . รูปแบบแผนผังอีสานสายวัฒนธรรมไทย. ขอนแก่น : คลังนานาวิทยา, ๒๕๔๔.
- ธิดา สาระยา. ตำนานและตำนานประวัติศาสตร์กับการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ๒๕๒๕.
- _____ . ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น : ประวัติศาสตร์ที่สัมพันธ์กับสังคมมนุษย์. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ, ๒๕๓๗.
- _____ . รัฐโบราณในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : กำเนิดและพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ, ๒๕๓๗.

ธิดา สาระยา. อาณาจักรเจนละ : ประวัติศาสตร์อีสานโบราณ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๐.

_____ . อารยธรรมไทย. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ, ๒๕๓๙.

ธีรชัย บุญมาธรรม. “การเก็บส่วยในหัวเมืองลาวฝ่ายตะวันออกในช่วงต้นรัตนโกสินทร์.” วารสาร
ธรรมศาสตร์ ๑๒ (ธันวาคม ๒๕๒๖) : ๑๕๔-๑๖๕.

_____ . “ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหัวเมืองกาฬสินธุ์ พ.ศ.๒๓๓๖ – ๒๔๕๐.” วิทยานิพนธ์
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗.

_____ . ประวัติศาสตร์สังคมอีสานตอนบน พ.ศ.๒๓๑๘-๒๔๕๐. มหาสารคาม : คณะวิชา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูมหาสารคาม, ๒๕๓๖.

_____ . สถานภาพการศึกษาเรื่องความเชื่อของชาวอีสาน. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗.

นงลักษณ์ ลิ้มศิริ. “ความสำคัญของกบฏหัวเมืองอีสาน พ.ศ.๒๓๒๕ – ๒๔๔๕.” วิทยานิพนธ์
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๔.

นายหนวย, [นามแฝง]. ปาวีผู้กล้าล้ำน้ำโขง. กรุงเทพฯ : ป.สัมพันธ์พาณิชย์, ๒๕๓๑.

นิคม จารุมณี และประทีป ชุมพล, บรรณาธิการ. ประวัติศาสตร์และโบราณคดีภาคอีสาน.
หนังสือชุดประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม. วิทยาลัยครูมหาสารคาม, ๒๕๒๑.

นิคม จารุมณี. “ประวัติศาสตร์สังคมหัวเมืองสมัยต้นกรุงเทพฯ : การศึกษากรณีภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ.” เอกสารประกอบการสัมมนาประวัติศาสตร์สังคมสมัยต้น
กรุงเทพฯ. ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๑๗-๑๙ มกราคม ๒๕๒๔.

นิติ แสงรัตน์. รายงานการค้นคว้าเรื่องเมืองโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ :
โครงการโบราณคดีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กองโบราณคดี กรมศิลปากร, ๒๕๒๒.

นิติ เอียวศรีวงศ์. “การปราบฮ่อและการเสียดินแดน พ.ศ.๒๔๓๑.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๙.

นิวัฒน์ พ. ศรีสุวรรณนท์. ประวัติศาสตร์ไทยลาว-อีสาน. พิมพ์ครั้งที่ ๓, อุดรธานี : โรงพิมพ์อุดรธานี,
๒๕๓๙.

บังอร ปิยะพันธุ์. ลาวในกรุงรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ : มุลินีโครงการตำราสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์, ๒๕๔๑.

บังอร ปิยะพันธุ์. “ประวัติศาสตร์ของชุมชนลาวในหัวเมืองชั้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น.”

วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๙.

บำเพ็ญ ณ อุบล. ตำนานเรื่องผู้ไทย ไทยพวน ไทยอีสาน. ม.ป.ท., ๒๕๔๐. (อัครสำเนา).

_____ . เมืองนครเขื่อนขันธ์ กาบแก้วบัวบาน หนองบัวลุ่มภู กมฺุทธาไสย หนองบัวลำภู. ม.ป.ท., ๒๕๓๙.

_____ . เล่าเรื่องเมืองอุบลราชธานี. อุบลราชธานี : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ๒๕๔๕.

บุญช่วย ศรีสวัสดิ์. ราชอาณาจักรลาว. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, ๒๕๐๓.

บุญช่วย อัครถาวร. ประวัติศาสตร์ภาคอีสานและเมืองมหาสารคาม. พิมพ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพ นางอารีรัตน์ อัครถาวร ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๑๖.

บุญรอด แก้วกัณหา. “การเก็บส่วยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น พ.ศ.๒๓๒๕ - ๒๔๑๑.”

วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘.

ปฐม หงษ์สุวรรณ. “ตำนานและพิธีกรรมบูชาผีเมือง : การสร้างสำนึกทางประวัติศาสตร์ของไทยพวนและผู้ไทในประเทศไทย,” ใน ความเป็นไทย/ความเป็นไท. กรุงเทพฯ : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, ๒๕๔๗.

ประทีป ชุมพล. พื้นเวียง : วรรณกรรมแห่งการกตัญญู. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อติต, ๒๕๒๕.

ประเทือง จินตสกุล. ภูมิศาสตร์กายภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณการ, ๒๕๒๘.

ประนุช ทวีทรัพย์สาร. “วิวัฒนาการทางเศรษฐกิจหมู่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พ.ศ.๒๓๙๔ - ๒๔๗๕.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๔.

ประมวณวิชาพูล, พระยา. พงศาวดารเมืองล้านช้างและลำดับสกุลชาติจันทร์. พิมพ์ครั้งที่ ๓. ในงานพระราชทานเพลิงศพ พ.อ.หลวงชาญสงคราม (กฤษณ์ ชาลีจันทร์). พระนคร : โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์, ๒๕๐๐.

ประสิทธิ์ คุณุรัตน์. ภูมิศาสตร์กายภาพภาคอีสาน. ขอนแก่น : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๐.

- ปราณี กล้าส้ม. “นาค : ตำนานแห่งสายน้ำโขง,” ใน เมืองโบราณ, ๒๘, ๑ (มกราคม-มีนาคม ๒๕๔๕) : ๓๕-๓๗.
- ปราณี บานชื่น. ความหมายและประวัติความเป็นมาของการตั้งชื่อตำบล หมู่บ้าน และสถานที่สำคัญต่างๆ ในเขตจังหวัดเลย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไอดีเอสพรินติ้งเฮ้าส์, ๒๕๒๗.
- ปริเชต ศุขปรากการ. “พระพุทธรูปบาทบัวบก-บัวบาน : มาตุภูมิแห่งเจ้าราชครูหลวงโพนสะเม็ก,” ใน เมืองโบราณ, ๒๘, ๑ (มกราคม-มีนาคม ๒๕๔๕) : ๓๘-๔๕
- ปัญญา จำเนียรสวัสดิ์. “จากหนองบัวลุ่มภู นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน กมฺุทไสยบุรีรัมย์ หนองบัวลุ่มภู ถึงหนองบัวลำภู.” วารสารพัฒนาชุมชน ๓๓, ๑ (มกราคม ๒๕๓๗) : ๕๕-๕๘.
- ปิยฉัตร สีนุสอาด. “กลุ่มชนในสังคมล้านช้าง.” วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช ๑๔, ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๔๔) : ๑๐๕-๑๐๙.
- _____ . “สังคมล้านช้างตั้งแต่ปลายพุทธศตวรรษที่ ๒๑ ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ ๒๓.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๐.
- ปิยะฉัตร ปิตะวรรณ. ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในอีสาน พ.ศ.๒๓๒๕-๒๕๐๐. รายงานการวิจัย. วิทยาลัยครูอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๒๘.
- พนิดา สงวนเสรีวานิช. “ประเพณีแห่ปราสาทผึ้งเมืองสกลข.” ศิลปวัฒนธรรม ๑๖, ๓ (มกราคม ๒๕๓๘) : ๑๕๖-๑๖๐.
- พยนต์ หิมเจริญ. “ประวัติศาสตร์ชนชาติลาว.” เอเชียปริทัศน์ ๑๕, ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๓๗) : ๒๕-๕๒.
- พรเพ็ญ อ้นตระกูล และอัจฉราพร กมุทพิสมัย, บรรณาธิการ. ความเชื่อเรื่องพระศรีอารีย์และกบฏผู้มีบุญในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, ๒๕๒๗.
- พรเพ็ญ อ้นตระกูล. คลองธรรมประชาธิปไตย. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๔.
- พรธชา สีนสวัสดิ์. “ความสัมพันธ์ระหว่างกรุงเทพฯกับเมืองเวียงจันทน์ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ.๒๓๖๗-๒๓๗๐.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๑.

พระราชรัตนมงคล (มนตรี อภิมินติโก). ตำนานผู้ไท. กรุงเทพฯ : ศิลป์สยามบรรจุกัณฑ์และการพิมพ์, ๒๕๔๖.

พวงเพชร สุรัตน์กวีกุล และคนอื่น ๆ. วัฒนธรรมการเกษตรในสังคมไทย : มิติทางประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาประวัติศาสตร์ และภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๗.

พิเชษฐ สายพันธ์. “นาคาคติลุ่มแม่น้ำโขง : ชีวิตทางวัฒนธรรมจากพิธีกรรมร่วมสมัย.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๙.

_____. “ผู้ไท : ข้อถกเถียงทางประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์.” ไทยคดีศึกษา. ๑๘, ๒ (พฤศจิกายน ๒๕๔๔-มกราคม ๒๕๔๕) : ๔๔-๕๒.

พิศิฐ เจริญวงศ์. บ้านเชียง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, ๒๕๑๖.

พูลจิตร์ บิดร. “การศึกษาประวัติชื่อตำบลและหมู่บ้านในเขตอำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๑.

เพ็ญศรี คุ้ม. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทย (สยาม) กับประเทศฝรั่งเศสในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ตามเอกสารของกระทรวงการต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๓๙.

โพธิ์ แชนล่าเจียก. ตำนานไทยพวน : เล่าเรื่องราวเก่าแก่. กรุงเทพฯ : สามัคคีสาร, ๒๕๓๗.

ไพฑูรย์ มีกุล. การปฏิรูปการปกครองมณฑลอีสาน พ.ศ.๒๔๓๖ - ๒๔๕๓. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๗.

พงษ์จันทร์ อรุณกมล. “วิธีการดำเนินชีวิตของชาวไทยโย้ยบ้านอากาศ ตำบลอากาศ อำเภอบ้านอากาศ อำเภอสกลนคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๑.

ภักพัฒนา ทิพย์ประไพ. แนวคิดวิถีการผลิตแบบเอเชียกับการอธิบายหมู่บ้านไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๐.

ภาควิชามานุษยวิทยา. การศึกษาผลกระทบด้านโบราณคดี ศิลป และวัฒนธรรม โครงการน้ำสงคราม. ภาควิชามานุษยวิทยา คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๓๙.

ภาษิต จิตรภาษา. “ความขัดแย้งในพงศาวดารลาว.” ศิลปวัฒนธรรม ๑๖, ๓ (มกราคม ๒๕๓๘) : ๕๕-๕๙.

มนตรี บุญเสนอ และ ฉลอง บัวผัน, บรรณาธิการ. เมือง และชุมชนโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. การประชุมวิชาการ จัดโดย มหาวิทยาลัยขอนแก่น และหน่วยงานอื่นๆ. ณ โรงแรมขอนแก่นโฮเต็ล, ขอนแก่น, ๒๖-๒๙ สิงหาคม ๒๕๒๙.
มยุรี และเผยแพร่ แห่งสำวัน. "เจ้าอนุ : เรื่องเก่าปัญหาใหม่." ศิลปวัฒนธรรม ๙,๑๑ (กันยายน ๒๕๓๑) : ๕๘-๗๔.

มหาคำ จำปาแก้วมณี และคณะ. ประวัติศาสตร์ลาว. แปลโดย สุวิทย์ ธีรศาสตร์. ขอนแก่น : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๙.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม และวิทยาลัยครูมหาสารคาม. เอกสารสัมมนาประวัติศาสตร์อีสาน. ณ วิทยาลัยครูมหาสารคาม ๑๖-๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๑.

มหาวิทยาลัย, สมเด็จพระ (ติสโส อ้วน). "เรื่องชนกลางชาติทางฝั่งแม่น้ำโขง." ศิลปากร ๑ (ตุลาคม ๒๕๓๐) : ๕๑-๖๑.

มหาสีลา วีระวงศ์. ประวัติศาสตร์ลาว. สมหมาย เปรมจิตต์, แปล. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๕.

มหาสีลา วีระวงศ์. สี่ตลิวสอง, ปวิรรตและอภิปายศัพท์โดย อุดม พรประเสริฐ, อุบลราชธานี : ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมวิทยาลัยครูอุบลราชธานี, ๒๕๒๙.

มาชูฮารา, โยชิยุกิ. ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของราชอาณาจักรลาวล้านช้าง สมัยคริสต์ศตวรรษที่ ๑๔-๑๗. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๖.

มานิจ ชุมสาย, ม.ล. ชุดประวัติศาสตร์ รศ.๑๑๒ จากแฟ้มใต้ถุนสถานทูตไทยในปารีส : เรื่องของ รศ.๑๑๒ (ค.ศ.๑๘๙๓ หรือ พ.ศ.๒๔๓๖) ในแง่ของฝรั่งเศส. กรุงเทพฯ : เฉลิมนิจ, ๒๕๑๙.

เมธี ดวงสงค์. ภูมิ-ประวัติศาสตร์ท่าอุเทน. นครพนม : ส.วัฒนา, ๒๕๑๔.

แมคคาร์ธี, เจมส์. "บันทึกการสำรวจและบุกเบิกในดินแดนสยาม." แปลโดย ร.อ.หญิง สุมาลี วีระวงศ์. วารสารแผนที่ฉบับพิเศษ (กรกฎาคม ๒๕๒๔-มิถุนายน ๒๕๒๖), ๕๐-๑๘๔.

โยชิกาวา โทชิฮารุ. "กฎหมายโบราณของลาวกับอีสานไทย." ใน ญี่ปุ่น ไทย อุษาคเนย์ อาทรรุ่งธรรมสาร, แปล. มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๑.

รวมศักดิ์ ไชยโกมินทร์, พลโท. "พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ : รัชกาลลาวเขมร ญวน." ศิลปวัฒนธรรม ๙ (มีนาคม ๒๕๓๑) : ๑๘-๒๖.

รอง ศยามานนท์. “ความสัมพันธ์ไทย-ลาว.” แถลงงานประวัติศาสตร์และเอกสารโบราณคดี ๘,

๑ (๓ มกราคม-ธันวาคม ๒๕๑๗) : ๔๕-๗๐.

ระลึก ธาณี. อุบลราชธานีในอดีต (พ.ศ.๒๓๓๕ - ๒๔๗๕). กรุงเทพฯ : สำนักงานศึกษาธิการ

จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๒๔.

รุ่งอรุณ ทีฆชุนทเสถียร และ มะลิวัลย์ บุรณพัฒนา. ชื่อหมู่บ้านในอำเภอท่าอุเทน จังหวัด

นครพนม.

รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๗.

ลัดดา พันสนอก. วัฒนธรรมชาวไทโย้ยบ้านอากาศ อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร.

สกลนคร : ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏสกลนคร, ๒๕๓๘.

วราภรณ์ ไตศิริ. “การศึกษา”ไบจุ่ม”เอกสารทางราชการของอาณาจักรล้านช้าง.” วิทยานิพนธ์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศิลปากร, ๒๕๓๒.

วัลย์ลักษณ์ ทรงศิริ. “กลุ่มเตาเครื่องปั้นดินเผา ลุ่มน้ำสงคราม.” เมืองโบราณ ๒๒, ๒ (ตุลาคม-

ธันวาคม ๒๕๓๙) : ๕๓-๖๒.

_____ . “แหล่งผลิตเกลือสมัยโบราณลุ่มน้ำสงคราม.” เมืองโบราณ ๒๒, ๔ (ตุลาคม-

ธันวาคม ๒๕๓๙) : ๓๙-๕๒.

วิทยาลัยครูสกลนคร. การสัมมนาทางวิชาการ “สกลนครศึกษา” เนื่องในโอกาสฉลอง ๑๕๐ ปี

จังหวัดสกลนคร.

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สหวิทยาลัยอีสานแห่ง

สกลนคร, ๒๕๓๑.

วินัย วีระพัฒนานนท์. สิ่งแวดล้อมอีสานและการอนุรักษ์. โครงการมหาวิทยาลัยในโครงการ

อีสานเขียว. กรุงเทพฯ : ส. ศิริการพิมพ์และบรรจุมัณฑ, ๒๕๓๒.

วิภาส ปรัชญาภรณ์. “ประวัติศาสตร์ ภาษาและเชื้อชาตินิยม ในไทศึกษา.” เมืองโบราณ ๒๘, ๓

(กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๔๕) : ๑๑๓-๑๑๘.

วิลาวรัตน์ เอื้องวงศ์กุล. “ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการของเมืองกับการเปลี่ยนแปลงทาง

วัฒนธรรม : กรณีศึกษาเมืองเรณูนคร.” วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมือง

มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

วุฒิชัย มูลศิลป์ และสมโชติ อ๋องสกุล, บรรณาธิการ. มณฑลเทศาภิบาล : วิเคราะห์เปรียบเทียบ.

กรุงเทพฯ : แสงรุ่งการพิมพ์, ๒๕๒๔.

เวลลา, วอลเตอร์ เอฟ. เมืองไทยในสมัยรัชกาลที่ ๓. ม.ล. อมร คเนจร, แปล. พิมพ์เป็นอนุสรณ์
ในงานพระราชทานเพลิงศพพระชาติตระการ (ม.ร.ว.จิตร คเนจร) ณ วัดเทพศิรินทรา
วาส, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๑.

ศรีศักร วัลลิโภดม, บรรณาธิการ. วัฒนธรรมปลาแดก. เอกสารการประชุมทางวิชาการ, โดย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โครงการเมธีวิจัยอาวุโส และสำนักงานสามัญ
ศึกษาจังหวัดสกลนคร, สกลนคร : อร่ามการพิมพ์, ๒๕๔๑.

_____ . “ขุนเจ็อง ความสำนึกร่วมทางวัฒนธรรมของคนในลุ่มน้ำโขงตอนบน.” เมืองโบราณ
๒๐, ๑ (มกราคม-มีนาคม ๒๕๓๗) : ๑๘-๒๘.

_____ . “เขตสะสมก่อนพุทธศตวรรษที่ ๑๙ ในอีสานเหนือ.” เมืองโบราณ ๖ (ตุลาคม –
พฤศจิกายน ๒๕๒๒) : ๒๙-๓๘.

_____ . “ความก้าวหน้าในการศึกษาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยโบราณ.”
ศิลปวัฒนธรรม ๒, ๑๗ (๒๕๒๔) : ๒๒-๓๐.

_____ . “จากภูพานถึงไชยบุรี : ภาพรวมประวัติศาสตร์และโบราณคดีลุ่มน้ำสงคราม.” เมือง
โบราณ ๒๒, ๔ (ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๓๙) : ๑๑-๓๘.

_____ . “ลาวในเมืองไทย.” เมืองโบราณ ๖ (ธันวาคม ๒๕๒๒ – มกราคม ๒๕๒๓) : ๕๕-
๖๖.

_____ . “อีสาน : ความสัมพันธ์ของชุมชนที่มีคูน้ำดินกับการเกิดของรัฐในประเทศไทย.”
ศิลปวัฒนธรรม ๘ (พฤศจิกายน ๒๕๒๓) : ๑๓๐-๑๔๐.

_____ . “อีสานในตำนานอุรังคธาตุ.” เมืองโบราณฉบับพิเศษ ๒๕๑๘.

_____ . ความหมายพระบรมธาตุในอารยธรรมสยามประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, ๒๕๔๖.

_____ . แอ่งอารยธรรมอีสาน. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๓๘.

ศักดิ์ชัย สายสิงห์. ศิลปะทวารวดี : วัฒนธรรมพุทธศาสนายุคแรกเริ่มในดินแดนไทย. กรุงเทพฯ :
เมืองโบราณ, ๒๕๔๗.

คันสนีย์ แสงบำเพ็ญ. “การศึกษาปราสาทนาถายณ์เจงเวง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร.”
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๙.

ศิริพร ณ ถกลาง และสุกัญญา ภัทรราชย์, บรรณาธิการ. คติชนกับคนไทย-ไท : รวมบทความทางด้านคติชนวิทยาในบริบททางสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

ศุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล. หาอยู่หากิน เพื่อค้าเพื่อขาย เศรษฐกิจไทยรัตนโกสินทร์ตอนต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๔.

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดเลย. การสัมมนาเรื่อง โบราณคดี ประวัติศาสตร์เลย วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดเลย. ณ จังหวัดเลย ๒๒-๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๐.

สงวน รอดบุญ. “เวียงคำ อยู่ที่ไหน.” วารสารโบราณคดี ๖, ๓ (มกราคม ๒๕๑๘) : ๕๒-๖๐.

_____ . “เวียงคุก.” เมืองโบราณ ๒ (กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๑๙) : ๑๗-๒๕.

_____ . “อันเนื่องมาจากพระพุทธรูปล้านช้าง.” วารสารโบราณคดี ๖, ๔ (มิถุนายน ๒๕๑๙) : ๓๑-๔๑.

_____ . พุทธศิลป์ลาว. พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๖.

สมชาติ มณีโชติ. “ประวัติพระธาตุนม ฉบับภาษาลาว โดย มหาคำ จำปาแก้วมณี.”

ศิลปวัฒนธรรม ๑๒, ๘ (มิถุนายน ๒๕๓๔) : ๑๔๐-๑๔๗.

สมหมาย เปรมจิตต์, บรรณาธิการ. กฎหมายโคสวาท. เอกสารปริวรรต ลำดับที่ ๑๖. เชียงใหม่ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๒๔.

สว่าง เลิศฤทธิ์, บรรณาธิการ. โบราณคดีและประวัติศาสตร์ในประเทศไทย. ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๕.

สายพิน แก้วงามประเสริฐ. “ภาพลักษณ์ท้าวสุรนารีในประวัติศาสตร์ไทย.” ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๖.

_____ . การเมืองในอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๓๘.

สาร สารทัศนานนท์. สี่ดลีสอง คองสี่สี่. พิมพ์ครั้งที่ ๔. เลย : ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยครูเลย, ๒๕๓๐.

สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ. เอกสาร ร.๕ ม.๒ ๑๒ก. เล่ม ๒๐ ร.ศ.๑๐๗.

_____ . เอกสาร ร.๕ มท. เล่ม ๘, จ.ศ.๑๒๓๖ (พ.ศ.๒๔๑๗)

_____ . เอกสาร ร.๕ มท. เล่ม ๑๕, จ.ศ.๑๒๔๐ หน้า ๑๔๓.

_____ . เอกสารรัชกาลที่ ๕, ม. ๕๙/๑๒, เรื่อง จะถอยข้าหลวงหมากแข้งลงมาอยู่ในนครราชสีมา ร.ศ.๑๑๒-๑๑๓ (พ.ศ.๒๔๓๖-๒๔๓๗).

- สำนักหอสมุดแห่งชาติ. จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๑๙๐ (พ.ศ.๒๓๗๑) เลขที่ ๘, “บัญชีรายชื่อเจ้าเมืองต่างๆ ที่เป็นหัวเมืองขึ้น.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๑๙๑ (พ.ศ.๒๓๗๒) เลขที่ ๔, “บัญชีจัดส่งครีวหัวเมืองลาวตะวันออก.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๑๙๒ (พ.ศ.๒๓๗๓) เลขที่ ๑๐, “บัญชีเรื่องทองคำช่วยและเกณฑ์ร่อน.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๑๙๒ (พ.ศ.๒๓๗๓) เลขที่ ๑๔, “บัญชีส่งของเงินสิ่งของหัวเมืองลาวตะวันออก.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๑๙๕ (พ.ศ.๒๓๗๖) เลขที่ ๕, “ร่างสารตราเจ้าพระยาจักรีฯ ถึงเจ้าเมืองมุกดาหาร.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๑๙๗ (พ.ศ.๒๓๗๘) เลขที่ ๕๔, “บัญชีสิ่งของเครื่องยศ พระราชทานแก่เจ้าเมือง.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๑๙๙ (พ.ศ.๒๓๘๐) เลขที่ ๑, “ร่างสารตราเจ้าพระยาจักรีฯ ถึงเจ้าเมืองหนองคาย เจ้าเมืองหนองหาร.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๐ (พ.ศ.๒๓๘๑) เลขที่ ๙, “ร่างสารตราเจ้าพระยาจักรีฯ ถึงกรมการเมืองนครพนม เรื่องครอบครัวเมืองปากโขงตะวันออก.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๐ (พ.ศ.๒๓๘๑) เลขที่ ๑๐, “สารตราตั้งเมืองสกลนคร.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๐ (พ.ศ.๒๓๘๑) เลขที่ ๑๑, “ร่างสารตราเจ้าพระยาจักรีฯ ถึงพระปฐมเทวาริบาล เจ้าเมืองหนองคาย.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๑ (พ.ศ.๒๓๘๒) เลขที่ ๒, “สารตราเจ้าพระยาจักรีฯ เรื่องให้เจ้าเมืองไปกวาดต้อนครัวญวนที่ค่ายนาขนองม้า.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๒ (พ.ศ.๒๓๘๓) เลขที่ ๗๑, “ใบบอกเมืองสกลนคร เรื่องส่งทองคำช่วย.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๔ (พ.ศ.๒๓๘๕) เลขที่ ๑๖, “คัดสำเนาใบบอกเจ้าอุปราชเมืองสกลนคร ทูลเกล้าฯ ถวายครอบครัวกับช้าง.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๔ (พ.ศ.๒๓๘๕) เลขที่ ๙๑, “บัญชี จำนวนนแลกเมืองหนองหาร.”

- สำนักหอสมุดแห่งชาติ. จดหมายเหตุรัฐกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๕ (พ.ศ.๒๓๘๖) เลขที่ ๒๑, “บัญชีเครื่องยศพระราชทานเมืองพันทนา เมืองกุสุมาณ เมืองหนองสูง.”
- _____ . จดหมายเหตุรัฐกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๕ (พ.ศ.๒๓๘๖) เลขที่ ๓๒, “ใบบอกเพี้ยพรมโคตร เสมียนท่ากรมการเมืองนครพนม ไปตั้งกองด่านจับญวน.”
- _____ . จดหมายเหตุรัฐกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๕ (พ.ศ.๒๓๘๖) เลขที่ ๓๔, “คัดบอกเมืองเวียงจันทน์ เรื่องให้ราชวงศ์เมืองสกลนครคุมควบครัวและสมบัติของเจ้าอนุช.”
- _____ . จดหมายเหตุรัฐกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๕ (พ.ศ.๒๓๘๖) เลขที่ ๔๗, “สารตราเจ้าพระยาจักรีฯ ตอบเมืองหนองคายเรื่องส่งน้ำรัก อบเชย ฟองปลาบึก.”
- _____ . จดหมายเหตุรัฐกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๕ (พ.ศ.๒๓๘๖) เลขที่ ๖๖, “สารตราเจ้าพระยาจักรีฯ เรื่องทำวโคตรเมืองวังอาสาพาครอบครัวมาอยู่แขวงเมืองสกลนคร.”
- _____ . จดหมายเหตุรัฐกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๕ (พ.ศ.๒๓๘๖) เลขที่ ๑๒๓, “ใบบอกเจ้าอุปฮาดเมืองมุกดาหาร เรื่องส่งเร็วช่วยและให้ซื้อข้าวไว้สำรองราชการ.”
- _____ . จดหมายเหตุรัฐกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๖ (พ.ศ.๒๓๘๗) เลขที่ ๓, “คัดบอกเมืองนครพนม เรื่องข้อราชการทัพญวน.”
- _____ . จดหมายเหตุรัฐกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๖ (พ.ศ.๒๓๘๗) เลขที่ ๑๐, “คำให้การนายดีลาว เรื่องราชการเมืองนครพนม.”
- _____ . จดหมายเหตุรัฐกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๖ (พ.ศ.๒๓๘๗) เลขที่ ๓๓, “ร่างสารตราเจ้าพระยาจักรีฯ ถึงเมืองมุกดาหาร เรื่องตั้งเมืองหนองสูงและกรมการ.”
- _____ . จดหมายเหตุรัฐกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๖ (พ.ศ.๒๓๘๗) เลขที่ ๓๔, “สำเนาสารตราเจ้าพระยาจักรีฯ ถึงอุปฮาดเมืองสกลนคร เรื่องตั้งเมืองกุสุมาณ เมืองพันทนา.”
- _____ . จดหมายเหตุรัฐกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๖ (พ.ศ.๒๓๘๗) เลขที่ ๓๙, “ใบบอกหลวงอนุรักษภูเบศน์ เรื่องสืบข้อราชการทางเมืองนครพนม.”
- _____ . จดหมายเหตุรัฐกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๖ (พ.ศ.๒๓๘๗) เลขที่ ๖๖, “ใบบอกพระยาประเทศธานีเมืองสกลนคร เรื่องส่งเงินแทนทองคำช่วย.”
- _____ . จดหมายเหตุรัฐกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๖ (พ.ศ.๒๓๘๗) เลขที่ ๑๔๓, “ใบบอกเมืองเพชรบูรณ์ เมืองเลย เมืองแก่นท้าว เรื่องเก็บเอาเงินทองข้างม้าแก่ราษฎร.”
- _____ . จดหมายเหตุรัฐกาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๖ (พ.ศ.๒๓๘๗) เลขที่ ๑๙๕, “คัดบอกพระยาประเทศธานีเมืองสกลนคร เรื่องส่งใหม่ ขี้ผึ้ง งาข้าง เงินแทนผลเร็ว.”

สำนักหอสมุดแห่งชาติ. จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๖ (พ.ศ.๒๓๔๗) เลขที่ ๑๙๘, “ร่าง
 สวรรตเจ้าพระยาจักรีฯ ตอบรับบรรณาการและสิ่งของไว้ใช้ราชการเมือง
 นครพนม.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๖ (พ.ศ.๒๓๔๗) เลขที่ ๒๐๕, “บัญชีจำนวนครัว
 ข้ามมาจากฝั่งซ้าย มาทางเมืองนครพนม.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๗ (พ.ศ.๒๓๔๘) เลขที่ ๒๒๕, “บัญชีจำนวนส่วย
 เล็กเมืองลาวภาคตะวันออก.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๗ (พ.ศ.๒๓๔๘) เลขที่ ๒๕๖, “หนังสือพระยา
 มหาอำมาตย์ ถึงเจ้าเมืองกรมการเมืองสกลนคร มุกดาหาร และนครพนม.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๗ (พ.ศ.๒๓๔๘) เลขที่ ๒๙๑, “สวรรต
 เจ้าพระยาจักรีฯ ถึงพระปฐมเทวภิบาล และพระยาประเทศธานี.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๗ (พ.ศ.๒๓๔๘) เลขที่ ๒๙๓, “สวรรต
 เจ้าพระยาจักรีฯ ถึงพระยาประเทศธานี.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๘ (พ.ศ.๒๓๔๙) เลขที่ ๗๔, “ใบบอกพระจันทบุรี
 ยวงษ์ เมืองมุกดาหาร เรื่องการสร้างพระวิหาร รักษาเขตแดน และส่งเรือส่วย.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๘ (พ.ศ.๒๓๔๙) เลขที่ ๑๔๔, “หมายประกาศ
 ประกาศสักเลก.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๙ (พ.ศ.๒๓๕๐) เลขที่ ๒๘, “สำเนาหนังสือ
 เจ้าพระยาบดินทร์ฯ เรื่องตั้งเมืองโพธิ์สัย.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๙ (พ.ศ.๒๓๕๐) เลขที่ ๓๕, “บัญชีจำนวน
 สิ่งของเครื่องยศพระราชทานอุปฮาดเมืองหนองหาญเป็นเจ้าเมืองโพธิ์สัย.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๙ (พ.ศ.๒๓๕๐) เลขที่ ๗๒, “ใบบอกพระยา
 ประเทศธานี เมืองสกลนคร ส่งเรือ น้ำรัก ส่วย.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๙ (พ.ศ.๒๓๕๐) เลขที่ ๑๒๓, “สำเนาคำแปล
 จดหมายญวน มาเรียกส่วยแก่เมืองลาว.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๙ (พ.ศ.๒๓๕๐) เลขที่ ๑๒๖, “สวรรตตอบเมือง
 นครราชสีมาเรื่องเมืองนครพนมสืบราชการเมืองเขมร.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๙ (พ.ศ.๒๓๕๐) เลขที่ ๑๓๕/๑, “คดีใบบอก
 เมืองมุกดาหาร ขอพระราชทานกระจกและเครื่องเขียนไปซ่อมพระวิหาร.”

- สำนักหอสมุดแห่งชาติ. จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๙ (พ.ศ.๒๓๙๐) เลขที่ ๑๓๕/๓, “ร่าง
 สวรรตราชเจ้าพระยาจักรีฯ ตอบเมืองมุกดาหาร เรื่องรับผลเร็ว ชี้แจง น้ำรั่วช่วย.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๐๙ (พ.ศ.๒๓๙๐) เลขที่ ๑๕๙, “บัญชีส่วยเร็ว
 เมืองนครพนม.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๑๐ (พ.ศ.๒๓๙๑) เลขที่ ๑๖๔/๑, “คดีไปบอกพระ
 ยาประเทศธานี เมืองสกลนคร บอกส่งทองคำส่วยเมืองพรรณนา.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๑๑ (พ.ศ.๒๓๙๒) เลขที่ ๒๔, “ร่างสวรรตราช
 เจ้าพระยาจักรีฯ ถึงพระยาประเทศธานี เรื่องเผาศพราชบุตรและให้ไปรักษาด่าน.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๑๑ (พ.ศ.๒๓๙๒) เลขที่ ๑๑๒, “ร่างสวรรตราช
 เจ้าพระยาจักรีฯ ถึงพระจันทสุริยวงศ์ฯ เมืองมุกดาหาร.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๑๒ (พ.ศ.๒๓๙๓) เลขที่ ๓๓, “ไปบอกเมือง
 มุกดาหาร เรื่องสร้างพระวิหารและซ่อมกำแพงล้อมฐานพระเจดีย์ธาตุนครพนม.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๑๒ (พ.ศ.๒๓๙๓) เลขที่ ๗๔, “ไปบอกพระจันทสุริ
 ยวงศ์ฯเมืองมุกดาหาร ส่งผลเร็วส่วยเมืองมุกดาหารและเงินแทนผลเร็วเมืองหนองสูง.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๑๒ (พ.ศ.๒๓๙๓) เลขที่ ๘๖, “ไปบอกพระพิสัยสุ
 เดชเมืองโพนพิสัย บอกส่งเงินของสิ่งของส่วย.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๓, จ.ศ.๑๒๑๒ (พ.ศ.๒๓๙๓) เลขที่ ๙๐, “ไปบอกพระพิทักษ์
 เขตชั้นเมืองหนองหาญ บอกส่งทองคำส่วย.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๓ (พ.ศ.๒๓๙๔) เลขที่ ๑๔/๓, “ร่างสวรรตราชถึง
 เจ้าเมืองโพนพิสัย เรื่องให้ครอบครัวตัวแลกแก่เมืองหนองหาญ.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๔ (พ.ศ.๒๓๙๕) เลขที่ ๒๔, “ร่างสวรรตราชถึง
 กรมการเมืองโพนพิสัย โปรดเกล้าฯ ตั้งอุปฮาดเป็นที่พระพิสัยสุเดชเจ้าเมือง.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๔ (พ.ศ.๒๓๙๕) เลขที่ ๔๔/๑, “ร่างสวรรตราชถึง
 เมืองหนองคาย เรื่องเกลี้ยกล่อมได้ครอบครัวเวียงจันทน์.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๔ (พ.ศ.๒๓๙๕) เลขที่ ๗๘/๓, “ร่างสวรรตราชถึง
 เมืองโพนพิสัย เรื่องตอบรับทองคำส่วยและการถวายรายงานปฏิบัติราชการ.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๔ (พ.ศ.๒๓๙๕) เลขที่ ๘๕, “ประกาศ เรื่องให้
 ทำสำมะโนครัว.”

- สำนักหอสมุดแห่งชาติ. จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๔ (พ.ศ.๒๓๙๕) เลขที่ ๑๕๕/๓, “หนังสือเจ้าพระยาจักรีฯ ถึงกรมการท้าวเพี้ยเมืองโพนพิสัย เรื่องปักปันเขตแดน และเลิก.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๕ (พ.ศ.๒๓๙๖) เลขที่ ๓๑, “สารตราถึงเมืองหนองหาร เมืองสกลนคร เมืองชัยบุรี เมืองนครพนม เรื่องตั้งเมืองอากาศอำนวย.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๕ (พ.ศ.๒๓๙๖) เลขที่ ๓๘/๕, “ร่างสารตราถึงเจ้าเมืองกรมการเมืองนครพนม โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรมการเมืองอากาศอำนวย.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๕ (พ.ศ.๒๓๙๖) เลขที่ ๔๙/๖, “ร่างตราถึงเมืองยโสธร เมืองนครพนม เมืองหนองคาย เมืองหนองหาน เมืองชัยบุรี เมืองโพนพิสัย เมืองมุกดาหาร โปรดฯ ให้เจ้าเมืองสั่งให้ท้าวเพี้ยไปเกลี้ยกล่อมพวกเมืองพวน.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๕ (พ.ศ.๒๓๙๖) เลขที่ ๖๕/๑, “สารตราถึงเมืองนครพนม เรื่องแบ่งอาณาเขตเมืองท่าอุเทนมาขึ้นกรุงเทพฯ.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๕ (พ.ศ.๒๓๙๖) เลขที่ ๖๕/๔, “สารตราถึงเมืองหนองหาร-เมืองชัยบุรี ให้จัดแจงแบ่งที่ให้เมืองอากาศอำนวยโดยสมควร.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๕ (พ.ศ.๒๓๙๖) เลขที่ ๑๒๑/๑, “สำเนาแปลไปบอกพระยาประเทศธานี เจ้าเมืองสกลนคร, พระเสนาณรงค์ เจ้าเมืองพรรณนา.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๕ (พ.ศ.๒๓๙๖) เลขที่ ๑๒๑/๒, “สำเนาแปลไปบอก เรื่องให้ท้าวพรหมมหาชัย เมืองสกลนคร คุ่มทองคำลงมาทูลเกล้าฯ ถวาย.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๕ (พ.ศ.๒๓๙๖) เลขที่ ๑๗๔, “คัดบอกเมืองนครพนม เรื่องให้ข้าราชการช่วยเมืองนครพนม และเมืองที่ขึ้นต่อเมืองนครพนม.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๕ (พ.ศ.๒๓๙๖) เลขที่ ๑๘๒/๒, “หนังสือพระยาราชวรานุกูล ถึงพระจันทสุริยวงศ์ เรื่องให้ข้าราชการพระธาตุพนม ที่ตกค้าง.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๕ (พ.ศ.๒๓๙๖) เลขที่ ๑๘๒/๓, “หนังสือพระยาราชวรานุกูล ถึงกรมการเมืองนครพนม เรื่องให้ข้าราชการผู้เลิกข้าพระธาตุพนม.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๖ (พ.ศ.๒๓๙๗) เลขที่ ๓๐/๔, “ร่างสารตราถึงท้าวเพี้ยกรมการเมืองหนองหาร ตั้งอุปราชเป็นที่พระพิทักษ์เขตชั้นเจ้าเมือง.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๖ (พ.ศ.๒๓๙๗) เลขที่ ๓๑, “ร่างสารตราถึงมุกดาหาร เรื่องตั้งกรมการเมืองสองคอนดอนดง.”

- สำนักหอสมุดแห่งชาติ. จดหมายเหตุนครราชสีมาที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๖ (พ.ศ.๒๓๙๗) เลขที่ ๓๓, “ร่างพระบรมราชโองการพระราชทานสำหรับพระปฐมเทวภิบาล เจ้าเมืองหนองคาย.”
- _____ . จดหมายเหตุนครราชสีมาที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๖ (พ.ศ.๒๓๙๗) เลขที่ ๔๒, “ร่างสารตราถึงเมืองหนองคาย เรื่องแต่งตั้งเจ้าเมืองและกรรมการเมืองหนองคาย.”
- _____ . จดหมายเหตุนครราชสีมาที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๖ (พ.ศ.๒๓๙๗) เลขที่ ๔๔, “บัญชีสิ่งของพระราชทานในการเผาศพเจ้าเมือง ท้าวเพี้ยไทย และลาว.”
- _____ . จดหมายเหตุนครราชสีมาที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๖ (พ.ศ.๒๓๙๗) เลขที่ ๑๔๘/๒, “คัดบอกเมืองหนองหาร เรื่องทำศพพระพิทักษ์ เจ้าเมือง.”
- _____ . จดหมายเหตุนครราชสีมาที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๖ (พ.ศ.๒๓๙๗) เลขที่ ๒๐๔, “สำเนาแปลหนังสือบอก พระยาประเทศธานีและกรรมการท้าวเพี้ยเมืองสกลนคร.”
- _____ . จดหมายเหตุนครราชสีมาที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๖ (พ.ศ.๒๓๙๗) เลขที่ ๒๑๒, “สารตราเจ้าพระยาจักรีฯ ถึงกรรมการท้าวเพี้ยเมืองนครพนม.”
- _____ . จดหมายเหตุนครราชสีมาที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๖ (พ.ศ.๒๓๙๗) เลขที่ ๒๑๕, “สำเนาบอกเมืองหนองคาย พระปฐมเทวภิบาลบอกเรื่องสืบราชการเมืองเชียงตุง.”
- _____ . จดหมายเหตุนครราชสีมาที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๗ (พ.ศ.๒๓๙๘) เลขที่ ๑๗๕/๔, “ร่างตราน้อยเจ้าพระยานิกรบดินทร์ฯ ถึงพระยาประเทศธานี เจ้าเมืองสกลนคร.”
- _____ . จดหมายเหตุนครราชสีมาที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๗ (พ.ศ.๒๓๙๘) เลขที่ ๒๒๕-๒๒๗, “บัญชีสักเลก จำนวนเลกหัวเมืองซึ่งกองสักเลกออกไปสัก จ.ศ.๑๒๑๗-๑๒๑๙.”
- _____ . จดหมายเหตุนครราชสีมาที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๗ (พ.ศ.๒๓๙๘) เลขที่ ๒๓๔, “บัญชีถือสำเนารายนามเจ้าเมือง กรรมการ และท้าวเพี้ยหัวเมืองไท-ลาว ได้ถือสำเนาพระพิพัฒน์สัจจา.”
- _____ . จดหมายเหตุนครราชสีมาที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๘ (พ.ศ.๒๓๙๙) เลขที่ ๓๐, “ใบบอกพระปฐมเทวภิบาล เจ้าเมืองหนองคาย เรื่องให้ท้าวเพี้ยไปสืบราชการทางเมืองพวน.”
- _____ . จดหมายเหตุนครราชสีมาที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๘ (พ.ศ.๒๓๙๙) เลขที่ ๑๗๙/๓, “คัดบอกเจ้าเมืองหนองคาย บอกข่าวการสืบราชการทางเมืองพวน กับเรื่องเลกเจ้าเมืองคนเก่า.”
- _____ . จดหมายเหตุนครราชสีมาที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๘ (พ.ศ.๒๓๙๙) เลขที่ ๑๙๒/๑, “ร่างตราน้อยเจ้าพระยาบดินทร์ฯ ถึงพระยาประเทศธานีและกรรมการเมืองสกลนคร.”
- _____ . จดหมายเหตุนครราชสีมาที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๘ (พ.ศ.๒๓๙๙) เลขที่ ๒๓๙, “สำเนาแปลหนังสือเมืองสกลนคร พระยาประเทศธานีบอกมายังท่านนายเวรลูกขุนศาลา.”

- สำนักหอสมุดแห่งชาติ. จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๘ (พ.ศ.๒๓๙๙) เลขที่ ๒๔๔/๒, “ร่างตราเจ้าพระยาจักรีฯ ถึงพระปทุมเทวาฯ เจ้าเมืองหนองคาย.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๘ (พ.ศ.๒๓๙๙) เลขที่ ๒๔๔, “ร่างตราเจ้าพระยาจักรีฯ ถึงพระพนมนครานุรักษ์ และกรรมการเมืองนครพนม.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๙ (พ.ศ.๒๔๐๐) เลขที่ ๑๙, “สำเนาแปลใบบอกเมืองสกลนคร บอกส่งพระแสนพระพุทธรูปส่งมาทูลเกล้าฯ.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๙ (พ.ศ.๒๔๐๐) เลขที่ ๑๖๙, “คำแปลใบบอกเมืองสกลนคร พระยาประเทศธานี เจ้าเมืองสกลนคร กับกรรมการเมืองพรรณา.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๑๙ (พ.ศ.๒๔๐๐) เลขที่ ๑๙๒, “ร่างตราตอบเจ้าพระยานิกรบดินทร์ฯ ถึงพระปทุมเทวาฯ เมืองหนองคาย.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๐ (พ.ศ.๒๔๐๑) เลขที่ ๑๘, “ร่างสารตราถึงเจ้าเมืองนครพนม โปรดเกล้าฯ ตั้งเจ้าเมืองอากาศอำนวย.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๐ (พ.ศ.๒๔๐๑) เลขที่ ๑๙/๖, “ร่างสารตราถึงท้าวเพี้ยเมืองหนองคาย ตอบรับบอกเรื่องส่งพระพุทธรูปโบราณ ๑๑ องค์.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๐ (พ.ศ.๒๔๐๑) เลขที่ ๒๗, “ใบบอกเมืองนครพนม เรื่องขอรับพระราชทานกระจกและเครื่องเขียนไปทำอุโบสถ.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๐ (พ.ศ.๒๔๐๑) เลขที่ ๑๔๑/๒, “จดหมายแจกหนังสือพิมพ์ เรื่องตั้งแม่กองสักเลก ไปสักเลกหัวเมืองลาว จ.ศ.๑๒๒๐-๑๒๒๖.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๑ (พ.ศ.๒๔๐๒) เลขที่ ๔, “คัดบอกเมืองสกลนคร ขอบ้านภูวาเป็นเมือง และขอบ้านโพนสว่างเป็นเมือง.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๑ (พ.ศ.๒๔๐๒) เลขที่ ๑๒๖/๓, “คัดบอกเจ้าเมืองกรรมการเมืองนครพนม เรื่องส่งเงินแทนผลเร็ว กับเรื่องเลิกเมืองขึ้น.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๑ (พ.ศ.๒๔๐๒) เลขที่ ๒๑๖, “บอกเมืองสกลนคร พระยาประเทศธานีและท้าวเพี้ย บอกส่งเงินแทนผลเร็วเกณฑ์.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๒ (พ.ศ.๒๔๐๓) เลขที่ ๑๗, “ใบบอกเมืองหนองคาย เรื่องแต่งตั้งคนไปสืบราชการทางเมืองพวน และเกลี้ยกล่อมญวน.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๒ (พ.ศ.๒๔๐๓) เลขที่ ๔๖, “ใบบอกเมืองนครพนม เรื่องหลวงเอกอาษาผู้รักษาเมืองและอภัยเมืองอัตมาตถึงแก่กรรม.”

- สำนักหอสมุดแห่งชาติ. จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๒ (พ.ศ.๒๔๐๓) เลขที่ ๕๕, “ร่างตราถึงเมืองหนองคาย เรื่องส่งเงินค่าจำหน่ายสิ่งของต่างๆ.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๒ (พ.ศ.๒๔๐๓) เลขที่ ๒๗๙, “ร่างตราน้อยเจ้าพระยานิกรฯ ถึงพระพนมนคราฯ เจ้าเมืองนครพนม เรื่องให้จัดซื้อตึก.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๒ (พ.ศ.๒๔๐๓) เลขที่ ๒๘๐/๑, “ร่างตราน้อยเจ้าพระยานิกรฯ ถึงพระยาพิไชย เรื่องเขตแดนเมืองปากเหืองกับเมืองหนองคาย.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๒ (พ.ศ.๒๔๐๓) เลขที่ ๒๘๐/๒, “ร่างตราน้อยเจ้าพระยานิกรฯ ถึงเจ้าพระยานครราชสีมา เรื่องให้ชำระความเขตแดน.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๒ (พ.ศ.๒๔๐๓) เลขที่ ๓๑๕, “สำเนาแปลใบบอกเมืองสกลนคร บอกส่งเงินแทนผลเร็วกับเรื่องทำการศพราชวงษ์.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๒ (พ.ศ.๒๔๐๓) เลขที่ ๓๑๖/๑, “ร่างตราเจ้าพระยาจักรีฯ ถึงพระพนมนคราฯ เจ้าเมืองนครพนม.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๒ (พ.ศ.๒๔๐๓) เลขที่ ๓๑๖/๒, “ร่างตราเจ้าพระยาจักรีฯ ถึงพระพนมนคราฯ เจ้าเมืองนครพนมและพระยานครราชสีมา.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๓ (พ.ศ.๒๔๐๔) เลขที่ ๒๔, “ร่างสารตราถึงเมืองมุกดาหาร ให้พระจันทสุริยวงศ์แต่งทำวैयाไปฟังข่าวราชการ.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๓ (พ.ศ.๒๔๐๔) เลขที่ ๒๒๔, “คัดบอกเมืองนครพนม พระพนมนครานุกรักษ์เจ้าเมือง บอกเรื่องพระครูษา.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๓ (พ.ศ.๒๔๐๔) เลขที่ ๒๕๘, “ร่างตราน้อยเจ้าพระยาจักรีฯ ถึงพระพนมนครานุกรักษ์เจ้าเมืองนครพนม เรื่องขุนพิทักษ์ดาวิน.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๓ (พ.ศ.๒๔๐๔) เลขที่ ๒๗๑, “ใบบอกเมืองนครราชสีมา พระบวรราชประสิทธิ์ฯ รับผิดชอบต่อพระยาประเทศธานีเมืองสกลนคร.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๓ (พ.ศ.๒๔๐๔) เลขที่ ๒๗๘, “ใบบอกเมืองนครพนม พระพนมนครานุกรักษ์ เจ้าเมือง บอกเรื่องครอบครัวญวน.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๓ (พ.ศ.๒๔๐๔) เลขที่ ๓๑๖, “คัดบอกเมืองนครพนม พระพนมนครานุกรักษ์และทำวैया บอกส่งดอกไม้ทอง ดอกไม้เงิน.”
- _____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๓ (พ.ศ.๒๔๐๔) เลขที่ ๓๒๒, “คัดบอกเมืองสกลนคร บอกส่งเงินกับเรื่องการกวาดต้อนครอบครัว.”

- สำนักหอสมุดแห่งชาติ. จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๓ (พ.ศ.๒๔๐๔) เลขที่ ๓๓๔, “คัดบอกเมืองสกลนคร เรื่องส่งเงินแทนผลเร็ว กับเรื่องการเกลี้ยกล่อมครอบครัวญวน.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๔ (พ.ศ.๒๔๐๕) เลขที่ ๑, “ร่างสารตราถึงเมืองหนองคาย โปรดเกล้าฯ ตั้งราชบุตรเป็นที่ราชวงศ์ ทำวศรีจันสุลาดเป็นที่ราชบุตร.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๔ (พ.ศ.๒๔๐๕) เลขที่ ๑/๒, “ร่างสารตราถึงเมืองหนองคาย ให้รับครัวเมืองเมาะคำเดิมไว้เป็นเลกส่วยกับตอรับทองคำและเงิน.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๔ (พ.ศ.๒๔๐๕) เลขที่ ๘, “คัดบอกเมืองโพธิ์ไทร ขอบ้านนาแหนเป็นเมือง ขอทำสุวรรณสารเป็นที่เจ้าเมือง.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๔ (พ.ศ.๒๔๐๕) เลขที่ ๑๒, “ใบบอกเมืองมุกดาหาร เรื่องพระจันทร์สุริยะวงษ์ถึงแก่กรรม และขอหีบศิลาหน้าเพลิง.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๔ (พ.ศ.๒๔๐๕) เลขที่ ๑๓, “ใบบอกเมืองนครพนม เรื่องพระแก้วโกมลเจ้าเมืองเรณูนครป่วยถึงแก่กรรม.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๔ (พ.ศ.๒๔๐๕) เลขที่ ๕๓, “ใบบอกเมืองนครพนม เรื่องเกลี้ยกล่อมได้ครัวญวน รวมทั้งชายหญิง.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๕ (พ.ศ.๒๔๐๖) เลขที่ ๑๙, “ใบบอกเมืองหนองคาย ว่าเกลี้ยกล่อมได้ครัวลาว ชำ รวม ๖๐๔ คน.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๕ (พ.ศ.๒๔๐๖) เลขที่ ๑๗๕, “สารตราถึงพระยานครราชสีมา เรื่องให้ชำระตัดดินแบ่งเขตแดนเมือง.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๖ (พ.ศ.๒๔๐๗) เลขที่ ๒๓, “ร่างสารตราถึงพระพนมนี้คคนานุรักษ์ เจ้าเมืองนครพนม เรื่องแต่งตั้งกรรมการเมือง.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๖ (พ.ศ.๒๔๐๗) เลขที่ ๓๐๑, “คัดบอกเมืองนครพนม เรื่องเงินส่วยซื้อช้างม้า เรื่องราชการเมือง กับเรื่องเครื่องราชบรรณาการ.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๖ (พ.ศ.๒๔๐๗) เลขที่ ๓๑๐, “คัดบอกเมืองสกลนคร บอกส่งเงินอากรส่วยหลวงแทนผลเร็ว.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๗ (พ.ศ.๒๔๐๘) เลขที่ ๒๕, “ร่างสารตราถึงกรรมการทำวเพี้ยเมืองมุกดาหาร เรื่องโปรดเกล้าฯ ตั้งเจ้าเมืองมุกดาหาร.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๗ (พ.ศ.๒๔๐๘) เลขที่ ๓๐/๕, “คัดบอก ว่าด้วยเมืองมุกดาหารขอเลื่อนอุปฮาดเป็นจางวาง.”

- สำนักหอสมุดแห่งชาติ. จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๗ (พ.ศ.๒๔๐๘) เลขที่ ๑๔๗/๓, “สารตราถึงเจ้าเมืองหัวเมืองลาว ให้เกณฑ์สี่ฝั้ง ปานใบ ส่งไปใช้ในการพระเมรุ ณ วัน ๗ แรม ๓ ค่ำ เดือน ๓ ปีฉลู สัปดาห์จ.ศ.๑๒๒๗.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๗ (พ.ศ.๒๔๐๘) เลขที่ ๓๐๙, “ร่างแปลหนังสือ หลวงศรีสงคราม เจ้าเมืองเลย ทำเรื่องร้องทุกข์เรื่องเลขหนีไปอยู่เมืองหล่มสักดี.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๘ (พ.ศ.๒๔๐๙) เลขที่ ๑๗, “ใบบอกเมืองหนองหาร เรื่องเจ้าเมืองถึงแก่กรรม และขอพระราชทานหีบศิลาหน้าเพลิงกับเครื่องทำศพ.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๘ (พ.ศ.๒๔๐๙) เลขที่ ๕๑, “ร่างตราถึงพระศรีวรวงษ์ เจ้าเมือง และกรรมการท้าวเพี้ยเมืองท่าอุเทน เรื่องแต่งตั้งราชวงศ์.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๘ (พ.ศ.๒๔๐๙) เลขที่ ๕๓, “ร่างสารตราถึงเมืองนครพนม โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหลวงเอกอาสา เจ้าเมืองอาตสมมาตร.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๘ (พ.ศ.๒๔๐๙) เลขที่ ๑๐๘, “ทราน้อยถึงเมืองพิไชย เมืองหนองคาย เรื่องเขตร์แดนเมืองปากเหืองกับเมืองหนองคาย.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๘ (พ.ศ.๒๔๐๙) เลขที่ ๑๑๕ก/๔, “หนังสือถึงเมืองลาวฝ่ายตะวันออก เรื่องขุนนางฝรั่งเศสไปเที่ยวตามลำน้ำของท่าแพนที.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๘ (พ.ศ.๒๔๐๙) เลขที่ ๑๑๕ก/๕, “หนังสือชื่อเมืองต่างๆ ที่อยู่ริมแม่น้ำของ.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๘ (พ.ศ.๒๔๐๙) เลขที่ ๒๑๘, “คัดบอกพระปฐมเทวภิบาล และกรรมการเมืองหนองคาย บอกเรื่องการอำนวยความสะดวกฝรั่งเศส.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๘ (พ.ศ.๒๔๐๙) เลขที่ ๒๒๕/๒, “คัดบอกหัวเมือง เพี้ยเมืองท่าอุเทน บอกเรื่องพระศรีวรวงษ์ป่วยถึงแก่กรรม.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๘ (พ.ศ.๒๔๐๙) เลขที่ ๒๒๕/๕, “คัดบอกหัวเมือง พระพนมนครนุรักษ์ เจ้าเมืองนครพนม บอกข่าวการตระเวนสืบราชการ.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๘ (พ.ศ.๒๔๐๙) เลขที่ ๒๓๖, “คัดบอก พระพิไสยสุรเดช เจ้าเมืองโพนพิสัย บอกส่งเงินแทนทองคำสวย.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๘ (พ.ศ.๒๔๐๙) เลขที่ ๒๓๘/๒, “หนังสือและคัดบอก พระยาพิไชยกรรมการเมืองปากเหือง บอกลง ๓ ฉบับ.”
- _____ . จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๘ (พ.ศ.๒๔๐๙) เลขที่ ๒๔๑/๑, “หนังสือเจ้าพระยาภูธราภัยฯ ถึงกรรมการเมืองหนองคาย เรื่องแต่งตั้งเจ้าเมืองภูเวียง.”

สำนักหอสมุดแห่งชาติ. จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๘ (พ.ศ.๒๔๐๙) เลขที่ ๒๔๖/๒, “ร่าง
 ทราน้อยและคัตบอก เจ้าเมืองและกรรมการเมืองหนองคาย เมืองภูเวียง เมืองท่าอุ
 เทน.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๘ (พ.ศ.๒๔๐๙) เลขที่ ๒๔๕/๒, “คัตบอก พระ
 ศรีวราชน เจ้าเมืองท่าอุเทน บอกรายงานน้ำฝน กับแรงรัตทองคำส่วย ปีชวด ปีฉลู.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๙ (พ.ศ.๒๔๑๐) เลขที่ ๒๒, “สารตราถึงเมือง
 มุกดาหาร แต่งตั้งพระอมฤทธิพิทาดา และยกบ้านบังทรายเป็น เมืองภาลุกากรภูมิ,”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๙ (พ.ศ.๒๔๑๐) เลขที่ ๑๒๓/๔, “สารตราตั้งราช
 วงษ์เป็นที่พระประเทศธานี เจ้าเมืองสกลนคร และตั้งราชบุตรเป็นผู้ช่วย.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๙ (พ.ศ.๒๔๑๐) เลขที่ ๑๗๒, “คัตบอก เมือง
 นครพนม เรื่องขอหีบศิลาเผาศพพระพนมนครานุรักษ์.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๙ (พ.ศ.๒๔๑๐) เลขที่ ๒๙๕, “บัญญัติเลิกส่วย
 จำนวนเลิกเมืองเลย เมืองแก่นท้าว และเมืองหนองคาย ทำส่วยครั้งส่ง.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๙ (พ.ศ.๒๔๑๐) เลขที่ ๓๓๗, “คัตบอกพระอ
 มฤทธิพิทาดา และกรรมการเมืองภาลุกากรภูมิขึ้นเมืองมุกดาหาร.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๒๙ (พ.ศ.๒๔๑๐) เลขที่ ๓๔๔/๒, “ร่างทราน้อย
 เจ้าพระยาภูธรราชย์ ถึงพระพิไลยสุรเดช เจ้าเมืองโพนพิไลและพระไชยราชวงศา เจ้า
 เมืองชัยบุรี เรื่องให้แบ่งท้าวเพี้ยและตัวเลิก.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๓๐ (พ.ศ.๒๔๑๑) เลขที่ ๔๑, “สารตราถึงเมือง
 นครพนม เรื่องตั้งอุปฮาดเป็นที่พระพนมนครบุรีรักษ์ เจ้าเมือง.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๓๐ (พ.ศ.๒๔๑๑) เลขที่ ๔๑/๒, “สารตรา โปรด
 เกล้าย พระราชทานสิ่งของทำบุญศพพระพนมนครานุรักษ์ เมืองนครพนม.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๓๐ (พ.ศ.๒๔๑๑) เลขที่ ๑๐๒/๓, “ศุภอักษรถึงเจ้า
 จันทรเทพฯ ตอบเรื่องขอเลิกเมืองมุกดาหารเป็นตำรวจมหาดเล็ก และกองลาดตระเวน
 รักษาเขตรแดน.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๓๐ (พ.ศ.๒๔๑๑) เลขที่ ๑๔๗, “ร่างสารตราตอบ
 เจ้าพระยาจักรีฯ ถึงเจ้าเมืองสกลนครและกรรมการ เรื่องตอบรับเงินแทนผลเร็ว.”

_____ . จดหมายเหตุนครบาลที่ ๔, จ.ศ.๑๒๓๐ (พ.ศ.๒๔๑๑) เลขที่ ๑๕๕, “คันทันศุภอักษร
 เมืองมุกดาหาร เจ้าจันทรเทพฯ บอกรื้อครอบครัวเมืองขึ้นกับเมืองมุกดาหาร.”

สำนักหอสมุดแห่งชาติ. จดหมายเหตุนครราชบุรีที่ ๔, จ.ศ.๑๒๓๐ (พ.ศ.๒๔๑๑) เลขที่ ๑๖๔/๒, “ร่าง
ตราตอบเจ้าพระยาจักรีฯ ถึงท้าวเพี้ยเมืองท่าอุเทน เรื่องตอบรับทองคำสวย.”

_____ . จดหมายเหตุนครราชบุรีที่ ๔, จ.ศ.๑๒๓๐ (พ.ศ.๒๔๑๑) เลขที่ ๑๖๔/๓, “ร่างตราตอบ
เจ้าพระยาจักรีฯ ถึงพระพิไลยสุรเดช เมืองโพธิ์พิไลย เรื่องตั้งราชบุตร.”

_____ . จดหมายเหตุนครราชบุรีที่ ๔, จ.ศ.๑๒๓๐ (พ.ศ.๒๔๑๑) เลขที่ ๑๖๗, “ศุภอักษรเมือง
มุกดาหาร เจ้าจันทรเทพสุริยวงศ์ เจ้าเมืองมุกดาหาร มีศุภอักษรบอกส่งต้นไม้ทอง
ต้นไม้เงิน และเครื่องราชบรรณาการ มาทูลเกล้าฯ ถวาย.”

_____ . จดหมายเหตุนครราชบุรีที่ ๔, จ.ศ.๑๒๓๐ (พ.ศ.๒๔๑๑) เลขที่ ๑๗๕, “ใบบอกเมือง
นครพนม อุปฮาด บอกเรื่องการปลงศพพระพนมนครานุรักษ์กับส่งต้นไม้ทองเงิน.”

สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคอีสาน เล่มที่ ๖, ๙, ๑๑, ๑๒, ๑๕. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรม
วัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์, ๒๕๔๒.

สิทธิพร ณ นครพนม. “๑๓๐ ปี เมือง (จังหวัด) วานรนิวาส.” เทศาภิบาล ๘๗, ๑๒ (ธันวาคม.
๒๕๓๕) : ๗๖-๘๒.

_____ . “เมืองพานพร้าว.” เมืองโบราณ ๒๘, ๑ (มกราคม-มีนาคม ๒๕๔๕) : ๕๓-๕๕.

_____ . “ยาครูชีหอม สั่งพระราชแห่งจำปาศักดิ์.” ศิลปวัฒนธรรม ๑๓, ๑๑ (กันยายน
๒๕๓๕) : ๑๕๒-๑๕๘.

_____ . “ราชวงศ์เวียงจันทน์ที่คิดว่าสูญสิ้น.” ศิลปวัฒนธรรม ๑๕, ๕ (มีนาคม ๒๕๓๗) :
๑๔๐-๑๔๖.

_____ . “เวียงจันทน์ไทย เชียงใหม่ภาคอีสาน.” ศิลปวัฒนธรรม ๒๕, ๓ (มกราคม ๒๕๔๗) :
๑๖๒-๑๖๘.

สินธุ์ จิตตะยโสธร, เรียบเรียง. พงศาวดารเมืองยโสธรฉบับของท้าวขัติยะ (สิงโต จิตตะยโสธร).
พระนคร : โรงพิมพ์เลปาจารย์, ๒๔๘๓.

สิริวัฒน์ คำวันสา. อีสานปริทัศน์ (อีสานคดี ๒). กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์, ๒๕๒๓.

สุจริต ถาวรสุข. คดีพระยอดเมืองขวางเจ้าเมืองคำม่วน : ตอนปฐมเหตุแห่งคดี. กรุงเทพฯ : โรง
พิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๒๕.

สุจิตต์ วงษ์เทศ, บรรณาธิการ. ท้าวฮุ่งฮุ่นเจื่อง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๓๘.

_____ . มุกดาหารเมืองมุกแห่งลุ่มแม่น้ำโขง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๓๘.

_____ . หลวงพ่อดีหอม (เจ้าราชครูหลวงโพนสะเม็ก) พระสงฆ์ผู้นำชุมชนและการเมืองสอง
ฝั่งโขง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๔๔.

สุทิน สมองผัน. “ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเมืองในอีสานตั้งแต่สมัยสุโขทัย จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น พ.ศ.๑๗๙๒ – ๒๓๙๔.” ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๒.

สุเทพ สุนทรภัสส. “ความเชื่อเรื่องผีปู่ตาในหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” ใน สังคมวิทยาของหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๑.

_____ . มานุษยวิทยากับประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ, ๒๕๔๐.

สุนทรราชเดช, พระ (แซ่ ปะทุมชาติ). พงศาวดารภาคอีสาน. (พิมพ์ในงานปลงศพ หม่อมทรัพย์ศรีธวัช ณ อยุธยา). พระนคร : โรงพิมพ์ศรีหงส์, ๒๔๗๒.

สุพิชฌา จินดาวัฒนภูมิ. “ความเชื่อเรื่องนาคของชุมชนอีสานลุ่มแม่น้ำโขง (ปลายพุทธศตวรรษที่ ๑๙ จนถึงปัจจุบัน).” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๔๒.

สุภวงค์ จันทวานิช และวิมาลา ศิริพงษ์. ระบบการเมืองการปกครองของชนชาติไท : การประเมินสถานภาพองค์ความรู้เรื่องไทศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

สุภาพ บุญไชย. “ภูมิประเทศภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย.” วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ๒๐, ๑ (พฤษภาคม-ตุลาคม ๒๕๔๔) : ๙๐-๑๑๐.

สุมิตร ปิติพัฒน์ และปรีชา กาญจนาคม. บ้านเชียง : อดีต และปัจจุบัน รายงานการศึกษาชุมชนและการขุดค้นทางโบราณคดี. แผนกวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมมือกับคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๑๗.

สุรจิตต์ จันทรสาขา. พงศาวดารเมืองมุกดาหาร. พิมพ์เนื่องในงานอุปสมบทของนายสุรจิตต์ จันทรสาขา. พระนคร : ณะการพิมพ์, ๒๔๙๘.

สุรพล ดำริห์กุล. “สังคมข่อยชาช่วงใช้องค์พระธาตุพนม.” เมืองโบราณ ๑๔, ๓ (กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๓๑) : ๑๑๗-๑๑๙.

สุรัตน์ วรวงศ์รัตน์, บรรณาธิการ. ตำนานพงศาวดารเมืองสกลนคร ฉบับพระยาประจันตประเทศธานี (ไฉนคำ พรหมสาขา ณ สกลนคร). สกลนคร : สกลนครการพิมพ์, ๒๕๒๓.

_____ . “การค้าต่างแดนของอีสานในอดีต.” เมืองโบราณ ๑๐, ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๒๗).

สุรัตน์ วรวงศ์รัตน์. การศึกษาเปรียบเทียบประเพณีวัฒนธรรมของชาวผู้ไทย-ชาวโซ่ (ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอพรหมานิคม และอำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร). สกลนคร : สถาบันราชภัฏสกลนคร, ๒๕๔๑.

_____. ประวัติศาสตร์สกลนคร. สกลนคร : ภาควิชาประวัติศาสตร์ วิทยาลัยครูสกลนคร, ๒๕๓๗.

_____. เรือนพักอาศัยชาวไทย-เวียดนาม บ้านท่าแร่ สกลนคร. สกลนคร : สถาบันราชภัฏสกลนคร, ๒๕๔๒.

_____. ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นสกลนคร. ม.ป.ท., โครงการอีสานเขียว, ๒๕๓๒.

สุวิทย์ ธีรศาสตร์ และ ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์. ประวัติศาสตร์อีสาน หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ จนถึงปัจจุบัน. ขอนแก่น : ภาควิชาประวัติศาสตร์และโบราณคดี คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๖

สุวิทย์ ธีรศาสตร์, ชอบ ตีสวนโคก และ สุรัตน์ วรวงศ์รัตน์. การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในชุมชนลุ่มแม่น้ำสงครามตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๗๕ – ปัจจุบัน. รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๓๐.

สุวิทย์ ธีรศาสตร์. ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจการเมืองไทยตั้งแต่รัชสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ถึงสมัยรัชกาลที่ ๓ (พ.ศ.๒๓๑๐-๒๓๙๕). ขอนแก่น : คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๔.

_____. ประวัติศาสตร์อีสาน พ.ศ.๒๓๒๒-๒๔๘๘. ขอนแก่น : ศูนย์วิจัยพหุลักษณะสังคมลุ่มน้ำโขง มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๙.

สุวิทย์ ธีรศาสตร์ และคนอื่นๆ. คู่มือแผนที่ประวัติศาสตร์อีสาน. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๑.

เสถียร ลายลักษณ์ และคนอื่นๆ. “กฎหมายสี่สี่ (กฎสี่กเลิก).” ประชุมกฎหมายประจำศก ๔ (จ.ศ.๑๑๗๒) : ๘-๑๗.

_____. “ประกาศกำหนดสี่กเลิก.” ประชุมกฎหมายประจำศก ๕ (จ.ศ.๑๒๑๗) : ๑๖๘-๑๖๙.

เสนอ นาระดล. ประวัติชาวกูไท. พระนคร : ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์, ๒๕๑๖.

เสาวภา ภาวะพฤติ. “ปัญหาการปกครองของไทยในพระราชห้วงพระบางและหัวเมืองลาวระหว่าง พ.ศ.๒๔๓๑-๒๔๔๖.” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขา

ประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
๒๕๒๒.

เสาวลักษณ์ กี่ชานนท์, แปลและเรียบเรียง. ห้าปีในสยาม เล่ม ๑. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร,
๒๕๔๔.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. ประวัติจังหวัดสกลนคร. กรุงเทพฯ : จินดาสาส์น, ๒๕๒๘.

อภิศักดิ์ โสมอินทร์. ภูมิศาสตร์อีสาน. กรุงเทพฯ : พรศักดิ์แอนด์แอสโซซิเอท, ๒๕๒๕.

อมรวงศ์จิตร, หม่อม (ม.ร.ว. ปฐม คเนจร). “พงศาวดารหัวเมืองมณฑลอีสาน.” ประชุม
พงศาวดาร เล่ม ๓ ภาค ๔. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๖.

อรรถ นันทจักร์. “กฎหมายอีสานกับการเปลี่ยนแปลงตามจารีตและประเพณีนิยมราชสำนัก
กรุงเทพฯ.” ศิลปวัฒนธรรม ๗, ๕ (มีนาคม, ๒๕๒๙).

_____. กฎหมายภาคอีสานจากเอกสารประเภทใบลาน. อุบลราชธานี : โรงเรียน
อำนาจเจริญ, ๒๕๓๑.

_____. “ประวัติศาสตร์นิพนธ์อีสาน : การศึกษาเชิงวิเคราะห์ประเพณีการจดบันทึก
ประวัติศาสตร์ของหัวเมืองอีสานจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐.” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๙.

อรรถน นพดารา. “การปรับปรุงการปกครองและความขัดแย้งกับฝรั่งเศสในมณฑลอุดร พ.ศ.
๒๔๓๗ – ๒๔๔๙.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๙.

อรุณศักดิ์ กิ่งมณี, บรรณาธิการ. รอยอดีตสกลนคร. ขอนแก่น : สำนักงานโบราณคดีและ
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๗ ขอนแก่น, ๒๕๔๐.

อัญชลี สุสัยณ์. ไพร่สมัย ร. ๕. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์, ๒๕๔๖.

อาร์เซอร์, ดับบลิว เจ. “รายงานการเดินทางสำรวจที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง ค.ศ. ๑๘๙๒.” พรพรรณ
ทองตัน, แปล. รวมเรื่องแปลหนังสือและเอกสารทางประวัติศาสตร์ เล่มที่ ๒.
กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, ๒๕๒๕.

อุทัย เทพสิทธิ์า. ความเป็นมา ไทย-ลาว. พระนคร : สาส์นสวรรค์, ๒๕๐๙.

อุบล ลีมสุวรรณ. “ทัศนะของผู้ปกครองไทยกับคำว่า”ลาว”ในสมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ.๒๓๒๕-๒๔๕๓.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตมหาสารคาม, ๒๕๓๗.

อุ๋คำ พมวงศา. ประวัติศาสตร์ลาว. ขอบ ดีสวนโคก, แปล. ขอนแก่น : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๓๗.

_____ . เล่าเรื่องลาว – ไทย. บางกอก : โรงพิมพ์แสงศิลป์, ๒๕๑๐.

เอกวิทย์ ณ ถกลาง. ภูมิปัญญาอีสาน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์, ๒๕๔๔.

แอมอนิเย, เอเจียน. บันทึกการเดินทางในลาว. แปลโดย ทองสมุทรร โดเร และสมหมาย เปรมจิตต์. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๗.

เซอร์เบิร์ต วาริงตัน สมิธ. บันทึกการเดินทางสู่แม่น้ำโขงตอนบน ประเทศสยาม. แปลโดย พรพรรณ ทองตัน. กรุงเทพฯ : กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, ๒๕๔๔.

ไฮน์-เกลเดิน, รอปิต. “แนวคิดเกี่ยวกับรัฐและสถาบันกษัตริย์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.” แปลโดย นิธิ เอียวศรีวงศ์. วารสารสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๖, ๑ (เมษายน-กันยายน ๒๕๒๕) : ๑-๒๑.

เอกสารภาษาลาว

“พงศาวะดาน แห่งประเทศลาว คือ หลวงพระบาง, เวียงจันทน์, เมืองพวน และจำปาสัก”. พิมพ์เผยแพร่ ในปีที่ ๒๒ แห่งรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้ามหาชีวิตสีสว่างวงศ์. MemXXVI, ๑๒๖.

คณะกรรมการวิทยาศาสตร์สังคม. มหาสิลา วีระวงศ์ : ชีวิตและผลงาน. เวียงจันทน์ : โรงพิมพ์แห่งลัด ส.ป.ป.ลาว, ๑๙๙๐.

คณะพาสา-วันนะคะดีและมะนุดสาด. มะหาวิทะยาไลแห่งชาติ (ลาว). เอกสารสัมมนาปะวัตสาด. “ตามหาฮอยเจ้าอะนุงค์.” เมื่อวันที่ ๒๑-๒๓ มกราคม ค.ศ. ๑๙๙๗.

เจ้าคำหมั้น วงคะรัตนะ. พงศาวดารเมืองพวน : ลำดับกษัตริย์ เมืองพวน และผู้สืบสายสกุล. พิมพ์จำหน่าย ปะติสังขร วัดพงซัดเมืองเชียงขวาง พ.ศ. ๒๔๙๕.

_____ . พงศาวดารชาติลาว : ความเป็นมาของชาติแต่ดึกดำบรรพ์. เวียงจันทน์ : หอสมุดแห่งชาติ นครเวียงจันทน์, ๒๕๑๖.

- ท้าว เชียงดาว. “จะไปหน้าให้เบิ่งหลัง : ละครเพลงกานฮ่วมลาว-ไท ในแง่ของประวัตศาสตร์.” ใน สืบสานประวัตศาสตร์-กานเมือง. คัดลอกรวบรวมจากหนังสือพิมพ์เสียงแคน ฉบับที่ ๑๐, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕ และ ๑๖, ค.ศ.๑๙๙๖.
- มหาสิลา วีระวงศ์. พระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าอนุวงศ์กษัตริย์องค์สุดท้ายแห่งราชวงศ์เวียงจันทน์. ม.ป.ท., กระทรวงธรรมการ, พ.ศ.๒๕๑๒.
- มะยูรี และเผยแพร่ เหง้าสิ่วพันธ์. เจ้าอนุ : ๑๗๖๗-๑๘๒๙ : ประชาชนลาวและเอเชียอาคเนย์ (เรื่องเก่า, บันทึกรุ่นใหม่). เวียงจันทน์ : โรงพิมพ์แห่งรัฐ, ๑๙๘๘.
- วีเลียม พระไชยวงค์, รวบรวมและเรียบเรียง. พงศาวดาร เจ้าอนุวงศ์ เวียงจันทน์ ตอน ดินะคอนราชสีมา (ต้นฉบับโบราณพาสาลาว). เวียงจันทน์ : มรดกลาวการพิมพ์, ๑๙๙๕.
- สถาบันค้นคว้าวัฒนธรรมลาว และ Vien nghen cuu Dong Nam A Viet Nam. ความสัมพันธ์ประวัติศาสตร์ลาว-เวียต จากเอกสารกุ่ม-เหิบ (ศตวรรษที่ ๑๗-๑๙). เวียงจันทน์ : ดาววิไล, ๒๐๐๐.

เอกสารภาษาอังกฤษ

- “Vietnamese source materials concerning the 1827 conflict between the court of Siam and the Lao principalities.” The center for East Asian Cultural Studies for UNESCO. The Toyo Bunko, Tokyo : Komiyama, 2001.
- Bassenne, Matyhe. In Laos and Siam. (Translation and Introduction by Walter E.J. Tips) Bangkok : White Lotus, 1995.
- Bock, Carl. Temples and Elephants : Travels in Siam in 1881-1882. Bangkok: White Orchid Press, 1986.
- Breval, René de. Kingdom of Laos : The land of the Million Elephant and the White Parasol. Saigon : France-Asie, 1959.
- Carné, Louis de. Travels on the Mékong ; Cambodia, Laos, and Yunnan. Bangkok : White Lotus, 1995.
- Coédès, G. The Making of Southeast Asia. Berkeley and Los Angeles : University of California Press, 1966.
- _____. The Indianized States of Southeast Asia. Honolulu : University of Hawaii Press, 1968.

- Colguhoun, Archibald Ross. Amongst the Shans. New York : Paragon Book, 1970.
- Cowan, C. D. and O. W. Wolters (eds.). Southeast Asian History and Historiography : Essays Presented to D.G.E. Hall. Ithaca : Cornell University Press, 1976.
- Delaporte, Louis and Francis Garnier. A Pictorial Journey on the Old Mekong. Cambodia, Laos and Yunnam. Bangkok : White Lotus, 1998.
- Forbes, Andrew D. W. "Red Black, Yellow and Striped Banners : The Siamese Military Expedition to Laos and Sipsongchuthai of 1884-85" Journal of the Siam Society 7, 6 (1988) : 134-144.
- _____. "The Struggle for Hegemony in Late Nineteenth Century Laos : The Third Siamese Military Expedition of the North-East (1885-1887)" in ; Proceedings of the International Conference on Thai Studies, ed. Ann Buller. Canberra: The Australian National University, 3-6 July 1987. vol. 3 Part 1 : 81-88.
- Frank, M. Lebar and Adrienne, Suddard, (editor). Laos : its people, its society, its Culture. (by the Staff and Associates of the Human Relations Area Files), New Haven : Hraf Press, 1960.
- Garnier, Francis. Travels in Cambodia and Part of Laos. Bangkok : White Lotus Press, 1996.
- Grabowsky, Volker. "Lao and khmer Perceptions of National Survival : The Legacy of the Early Nineteenth Century" , in ; Nationalism and Cultural Revival in Southeast Asia : Perspectives from the Centre and Region, eds. Sri Kuhn-Saptodewo, et al., Harrassowitz Verlag, Wiesbadeu, 1997 : 145-165.
- Gunn, Geoffrey C. Rebellion in Laos ; Peasants and Politics in a Colonial Backwater. Boulder : Westview Press, 1990.
- Hall, D.G.E., (ed.). Historians of Southeast Asia. London : Oxford University Press, 1961.
- Higham, Charles. The archaeology of mainland Southeast Asia. (From 10,000 B.C. to the fall of Anghor). Cambridge : University Press, 1989. : 59-60, 92-121.
- Hong, Lysa. Thailand in the Nineteenth Century : Evolution of the Economy and Society. Singapore : Institute of Southeast Asian Studies, 1984.

- Ingrame, James C. The Economic Change in Thailand 1850-1970. California : Stanford University Press, 1971.
- Jumsai, Manich. History of Laos. Bangkok : Chalermnit, 1971.
- Keyes, Charles F. Isan : Regionalism in Northeastern Thailand. Data Paper : Number 65 Southeast Asia Program Department of Asian Studies Cornell University, Ithaca, New York, (March, 1967).
- _____ . Peasant and nation ; a Thai-Lao village in Thai state. Ann Arbor, Mich., University Microfilms, 1966.
- _____ . The Golden Peninsular Culture and Adaptation in Mainland Southeast Asia. New York : Macmillan Publishing Co. Inc., 1977.
- Koizumi, Junko. "The Commutation of Suai from Northeast Siam in the Middle of the Nineteenth Century," Journal of Southeast Asian Studies. 23(2) : September, 1992.
- Lieberman, Victor. Strange Parallels : Southeast Asia in Global Context, c. 800-1830. Volume 1 : Integration on the Mainland. New York : Cambridge University Press, 2003.
- Mathieu, A. R. "Chronological Table of the History of Laos." in ; Kingdom of Laos. Edited by René de Berval. Saigon : France-Asie, 1959 : 32-49.
- Mayoury and Pheuiphanh Ngaosyvathn. "Lao Historiography and Historians : Case Study of the War between Bangkok and the Lao in 1827" Journal of Southeast Asian Studies XX,I (march 1989) : 55-69.
- _____ . "World super power and regional conflicts : the Triangotar game of Great Britain with Bangkok and the Lao during the embassies of John Crawford (1821-1822) and of Henry Burney (1825-1826)" Journal of the Siam Society 76 (1988) : 121-133.
- Mayoury Ngaosivathana and Kennon Breazeale (editors). Breaking new ground in Lao history ; essays on the seventh to twentieth centuries. Chiang Mai : Silkworm Books, 2002.

- McCloud, Donald G. System and process in Southeast Asia ; The evolution of a region. Boulder, Colorado, Westview Press, 1986.
- Mcgee, T.G. The Southeast Asian City ; A Social Geography of the Primate Cities of Southeast Asia. New York : Frederick A. Praeger Publisher, 1967.
- Mouhot, Henri. Travels in Siam : Cambodia and Laos 1858-1860. Singapore : Oxford University Press, 1992.
- O'Conner, Richard A. "Indigeneous Urbanism : Class, City and Society in Southeast Asia." Journal of Southeast Asian Studies, 26, 1 (march 1995) : 30-45.
- Pavie, Auguste. The Pavie Mission Indochina Papers 1879-1895 ; Pavie Mission Exploration Work in Laos, Cambodia, Siam, Yunnan and Vietnam. Translated by Walter E. J. Tips, Bangkok : White Lotus Press, 1992.
- Perala, Ratanam. Laos and its culture. New Dheli : Tuls Publishing Houses, 1982.
- Reid, A and Marr, D. (ed.). Perceptions of the past in Southeast Asia. Singapore, Heineman : Educational Books (Asia), 1979.
- Reid, Anthony. "The Structure of Cities in Southeast Asia ; Fifteenth to Seventeenth Centuries." In Journal of Southeast Asian Studies. Vol. 11 No. 2 (September 1980) : 235-250.
- Rogers, Peter. Northeast Thailand from Prehistoric to Modern Times. Bangkok : Editions Duang Kamol, 1996.
- Simms, Peter and Sanda. The Kingdoms of Laos ; Six Hundred Years of History. Richmond, Surry : Curzon Press, 2001.
- Smyth, H. Warrington. Five Years in Siam From 1891-1896. Volumes 1 and 2. Bangkok : White Lotus Co., Ltd., 1994.
- Snit Smuckarn and Kennon Breazeale. A Culture in Search of Survival the Phuan of Thailand and Laos. New York : Yale University Southeast Asia Studies, 1988.
- Stuart-Fox, Martin and Kooyman, Mary. Historical Dictionary of Laos. Metuchen, N.J. : The Scarecron Press, Inc., 1992.

- Stuart-Fox, Martin. "On the Writing of Lao History : Continuities and Discontinuities." Journal of Southeast Asian Studies. 24, 1 (March 1993) : 106-121.
- Tuck, Patrick. Imperialism and Indigenous Strategies of survival in Mainland Southeast Asia 1850-1914. University of Liverpool, 1996.
- Vickery, Michael. "Thai regional elites and the reform of king Chulalongkorn" Journal of Asian Studies Vol. XXIX (August,1970) : 863 - 881.
- Wheatley, Paul. "Urban Genesis in Mainland South-East Asia." R.B.Smith and W.Watson, Early Southeast Asia, Oxford: Oxford University Press, 1979.
- Wheatley, Paul. Nagara and Commandery : Origins of the Southeast Asian Urban Traditions. Illinois : The University of Chicago, 1983.
- Wilson, Constance M. "The northeast and the middle Mekong valley in the Thai economy; 1830-1870." Reading of the international conference on Thai studies. The Australian national university, Canberra, 3-6 July 1987, vol.3rd par one (Past Conference) (compiled by Annbuther)
- Wolters, O. W. History, Culture and Region in Southeast Asian Perspectives. Singapore, 1982.
- Wyatt, David K. "Siam and Laos 1767-1827." in Journal of Southeast Asian History. 4: 2 (1963) : 13-47.

เอกสารภาษาฝรั่งเศส

- Archambault, Charles. Contribution à l'Etude d'un Cycle de légendes Laos. Paris : Ecole Française d' extrême – Orient, 1980.
- _____ . La course de pirogues au Laos ; Un complexe culturel.
- Aymonier, Etienne. Voyage dans le Laos. 2 vol. Paris : Eanest Lereux, 1897.
- Coédès, George. Documents sur l'histoire politique et religieuse du Laos occidental, par G. Coédès. (Hanoi ; l'on primerie d' extrême-orient), 1925, Extrait du bulletin de l'école Française d'extrême-orient, t. 25.
- Gomane, Jean-Pierre. L'Exploration du Mékong : La mission Ernest DOUDART de LAGRÉE-Francis GARNIER (1866-1868). Paris : L'HARMATTAN, 1994.

Le Boulanger, Paul. Histoire du Laos français. Paris : librairie-Pion n.d.

Lafont, Pierre-Bernard (ed.). Péninsule Indochinoise études urbaines. Paris :
L'Harmattan, 1991.

Meyer, Charles. Les Français en Indochine 1860-1910 : La Vie Quotidienne, Civilisation
et Sociétés. Mesnil-sur-l'Estrée : Hachette, 1996.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์